

Kemencesalja

Megjelenik minden vasárnap reggel
 fizetési díj egész évre 5 P., fél évre
 2,50 P., negyed évre 1,30 P.

POLITIKAI LAP.
 Felelős szerkesztő és kiadó: DINKÖREVE NÁNDOR
 Póstatakarékpénztári csekk száma 44868.

Szerkesztőnép és kiadóhivatal:
 Celldömölk, Kossuth Lajos-utca 14. szám
 Hirdetési díj előre fizetendő.

Gróf Teleki Pál kormánya.

Imrédy Béla miniszterelnök, aki 9 hónapon át oly nagy, hatalmas és emberfeletti munkát fejtett ki az ország érdekében, mint azelőtt egy államférfi sem, kormányával együtt lemondott. Hogy mily körülmények okozták Imrédy Béla és kormánya lemondását, azt a jelen pillanatban még megállapítani nem lehet, de tény az, hogy a nemes szándékú és izzó hazafiasságú nagy államférfint az emberfeletti munka készítője a visszavonulásra.

Imrédy Béla miniszterelnök 9 hónapi kormányzásáért méltán megérdemli a nemzet hálaát, mert a legnehezebb időkben vette át az ügyek vezetését és juttatta diadaira a magyar álláspontot a revízió nagy harcában. Imrédy Béla távozásával szeretlek volna a régi politikai rendszer hívei uralomra jutni, hogy a nemzet és az ország fejlődését különböző politikai sakkhúzásokkal elődazzák. A kormányzó úr ötfelműltősége büls elhatározása folytán a lemondott miniszterelnök hűség és munkatársát és bizalmását, gróf Teleki Pál kultuszminisztert nevezte ki miniszterelnökké, aki rögtön megalakította új kormányát azzal, hogy megtartotta az Imrédy kormány tagjait, csak Homan Bálint lépett be a kabinetbe kultuszminiszterként.

Gróf Teleki Pál miniszterelnöksége teret nyitott, illetve kinevezte a gróf Teleki kormányt, amelynek ünnepélyes eskütétele pénteken volt ünnepélyes külsőségek között. A gróf Teleki Pál miniszterelnökségét követelt, ahol mely ünnepélyesen részvételük a lemondott Imrédy Béla miniszterelnöktől és bizalmukról biztositották gróf Teleki Pált és kormányát.

Szerdán történik a kormány bemutatkozása a képviselőházban, ahol a kormányprogram felett vita lesz, tehát folytatódik az országépítő munka, amely továbbra is a keresztény, meg nem alkuvó politika szolgálatában fog állani. Gróf Teleki Pál,

a világhírű tudós, diplomata és államférfi kinevezése úgy az országban, mint a külföldön a legjobb benyomást keltette, az angol és francia lapok is a legmelegebb hangon írják gróf Teleki Pál kinevezéséről és kinyilatkoztatják, hogy készek társaságának megtartásában.

Gróf Teleki Pál kinyilatkoztatta a magyar és a külföldi sajtó képviselői előtt, hogy minden téren változatlanul folytatja az Imrédy kormány programjának megvalósítását, amely megnyugvást keltett az egész ország közvéleményében s az ellenzék is jókaraftú várakozás álláspontjára helyezkedett. Gróf Teleki Pál és kormánya hivatalba lépése óta lázas tempóban tovább folyt a munka, az Imrédy kormány által benyújtott törvényjavaslatokat elfogadva, leg-ürgösebben tárgyalatni kívánja a képviselőházzal, hogy azok minél előbb hatályba léphessenek. Amennyiben az ellenzék és felsőház ezen szociális törvényjavaslatokat visszautasítaná, úgy bizonyára a házfelosztalás következne, hogy Teleki Pál és kormánya új parlamenti többséggel valószínűleg meg a szociális reformokat.

Gróf Teleki Pál, a nagy államférfi kemény kötésű magyar ember, aki a nemzet érdekében

küdelemtől, amely az elkövetkező időkben vár. reá és kormányára. Az országépítő politika ellenségei a hírek szerint még

hogy sikerül a fontos törvényjavaslatok elődázását véghezvinni, de a nemzet egyetemes többsége, hűségesen ki fog tartani a népies és haladó kormánypolitika mellett és megfogja valósítani azok minél előbbi hatályba lépését.

A külföldi világlapok, mint már említettük, a legbarátságosabb hangon emlékeztek meg a magyar kormányválságról és erősen hangsúlyozzák, hogy ezen kormányválság nem okozott nehézséget a magyar belpolitikában

és változatlanul fogja folytatni az eltávozott Imrédy kormány bel és külpolitikai vonalvezetését.

Gróf Teleki Pál kormánya jutását a magyar nemzet közvéleménye is lelkesen fogadja és előlegezi a legbensőbb bizalmat és hűséget, hogy folytathassa azt az áldásos munkát, amelyet a magyar nemzet elvár tőle. Bizunk, hogy az alkotó munka megfogja hozni a belpolitikai nyugalmat, de megfogja hozni azt a győzelmet is lassú és kitartó munkával, amely Nagymagyarország felépítéséhez fog vezetni.

Szentmártoni Radó Lajos a Mezőgazdasági Kamara elnöke.

Gróf Teleki Mihály földművelésügyi miniszter a Vas, Sopron, Veszprém és Fehérvármegyékből újjáalakított Felsődnántúli Mezőgazdasági Kamara ideiglenes elnökévé (a Kamara tisztikarának megválasztásáig) szentmártoni Radó Lajos országgyűlési képviselőt nevezte ki a múltórtöki nap folyamán. Képviselőnk elnökké való kinevezése előrelátható volt s a sakkörökben nem okozott meglepetést. Tudása, tehetsége és munkabírása ismeretes a legfelsőbb körök előtt is, így azelőtt, bár politikai

téren nem ért mindenben egyet a kormánnyal, mégis ő került a Kamara elnöki székébe.

Vándorcigányok megrendszabályozásához

(II.) A vándorcigányok kérvényezésére keresetből tartó állandó üldözése is hozzájárult, hogy a cigány nem művelődött. Másrészt nem is természet, mert ha egy kis érdek volna benne, lett volna ideje ahhoz hogy eljárnék legalább az írást, olvasást. Előttünk is van több példa. Kb. hat, vagy nyolc éve, két kis cigányledényt felvettek a zárdát a elemi iskola első osztályába. A Kedves Nővérek saját maguk kerestek nekik olyan házakat, ahol ertni kaptak és történetesen felhúzták őket. Előjével szorgalmasan be jártak az iskolába, szorgalmasan be jártak a házakhoz enni, de hamarosan kimaradáltak, végre el is tűntek az iskolából, azt mesze elkerülték. Nem így azokat a házakat, ahol enni kaptak, oda szorgalmasan eljárnak még akkor is, mikor már rég elhagytak az iskolát. Végül is kibédótt a turpisságuk és kiittották őket. Én magam is megélttem őket jócskányszor.

Lijónban vannak a kereszténységű is. Azt felvették, de a keresztényseuról fogalmuk sem volt a maig sinosen. Keresztények lettek, de a magukkal hozott indiai fogány babonát, pogány elítöléseket megtartottak. Az idők folyamán sok esetben megkísérítették befojni őket az iskolába, de ez soha nem sikerült és soha nem is sikerül, ha csak valakézzel nem nyúlnak hozzá.

1857. évben Hám János szatmári

Kún-besenyő nyolcok Kemencesalján.

(V. S.) Amint tehát láttuk, a Babaföldjeteleljandékozó határjáró oklevél nem említi Kemencesalját, Martonfalvát és Janosházát községeket határait, mert 1257-ben ezek még nem léteztek.

Kocs, Egyházashelye, Bokod, Izsáka és Bekeny (ma major) községeket neveivel sem mert szünet mind ma. Jabbak mind Boba s így annak hatari nem adhattak, mint Irmisd fia, Bama, vagy Hoka fia, Farkas birtoka, vagy mint a mai Bekeny-majorról jóval is északrabbra fekvő Enyi.

Az oklevél kiadása után alig 50—60 évvel a Lendegérnek adott babai határon belül viszont már találkoznak: Teke, Bekafa, Útöfa, Vadosbűs (később Bucsfalva), Sziget, Kocs, Parrag és Bekeny nevű helységekkel. Boba kivételével egyik sem valami számottevő hely, mind megannyi majorszeres telep, egyik-másika viselve a jellegzetes kún

eredeti bűtöke (szallás) közsgnevet, amely az Államdon ma sem ritkaság. Bekefy és Bekafa neve szintén a kúnellenítés mellett tanúskodik, hisz

ot jelentett. Később a török háborúk idején Teke, Bekafa, Útöfa, Vadosbűs (idekapta donációs nemesi oklevélét a Moritz család), Sziget és Parrag helységek elpusztultak s lakosságuk

A határjáró oklevél keltése után 14 évvel, 1271-ben már Lendegér utódja, Halcha de Baba a birtok és Boba földesura. Egy évvel később, 1272-ben kelt oklevél szerint (ez az oklevél jelenleg Bobán a Bűky-család birtokában van) Halcha de Babának négy fia van: Schank, Sandur, Nedul és Jungur, még mind a négyen jellegzetes kún nevek viselői. Viszont ezek közül valamelyiknek utódja 1350. körül a törzökök. Babay vezetékeve: veszi fel és használja, amely családból a Kemencesalján még ma is virágzó: Babay, Györfly, Lóranffy és Porkolab családok származtatják magukat, még pedig öpyletszik nem alapítandó.

Aki jó és egészséges gyümölcsöt akar termelni, az NETTOSPRICC permetezőt vegyen.

Megrendelhető Fleiner Bélánál Celldömök, Koptik Apát u. 24.

pö-pök cigányiskolát állított fel, de a diákok egyenként elszöktek, végül az iskola tőresen maradt. Az érettségivari cigányiskolának is ez lett a sorsa.

Nem a József-teret, mint cigánybaratot is ismert országseren te mindenki. Ő is felállította a cigányiskolát, a cigányokat letelepítette...

A cigányok társadalmi élete semmit nem változott, amióta elhagyták az őshazát. A vandorcigányt sem házassági, sem más szorosabb kapcsolat nem fűzi egymáshoz.

A cigányok vándorlásának némileg gátat vetettek a sokféle rendeletek. Némileg helyhez kötötték őket...

mok dolgot adnak, a fogházak soha nem tisztálnak meg tőlük. Mert csavargásuk, kőborlásuk közben lepnak, csalnak, rabolnak, ha úgy kívánja a helyzet, ölnék, legyilkolnak mindenkit.

A cigányoknak némileg helyhez kötötték őket megváltozottak a cigányoknak a vajda választására vonatkozó szokásait is. Ma már nem úgy, mint régen, mikor vajdat választottak nagyobb csoportok, ma helyenként: apáról fűre száll a vajdaság.

A cigányoknak nem kell táviró, telefon, rádió, mégis pontosan vannak informálva a cigányok sorsáról, azok vándorlásáról, holliéjáról. A vándorló cigányok bizonyos jeleket hagyhatnak hátra. Ezek a jelek ősrégiak, dekről nemzedékre szállnak és

nek alkalmazva. Ezeket a jeleket megérti a világ összes cigánya, tehát nemzetközi jelek.

A jelek alakjuk szerint változnak és ahányféle négyféleek és egyidőben lesznek alkalmazva. Az első jel a híreket közli, a második a törzs nevét, a harmadik a vajda nevét, a negyedik időszámítási jel.

Ői cigány hitéből meg a mai napig is megmaradt a papán babona, kereszténységük dacára is. A gyermek születésekor a jósaszony megjövendöli a gyermek jövőjét, hi-znek a tündérékben, a kutyafejű emberekben, boszorkányokban, óriásokban, törpékben, a föld alatt várokat képzelnek el, vampirok, démonokról tudnak. Szóval a cigány ezért hajlik annyira a babonara, amit csak lehet félrevezet, becsap. Ezer és ezer módját találtak ki a kuruz lasnak, melynek legintább az aszonynepek esnek áldozatul. Nemrégen itt nálunk is folyt egy ilyen cigányper, melynek szövege a következőkben olvasható...

Csaknyy József.

Hóvirág...

Irtá: Kisköpeczi.

Isten hozott, szép hóvirág, Bizony, várvartunk! Szerettel átölelek, Foglalj helyet nálunk!

Hosszú, téli almáidban Jöremény ringatott, Bölcsöd mellett tavasztündér Gondosan virrasztott...

Igy volt álmod gyönyörű szép, Boldog mennyországod, Hol a tavasz nyiladozik S virít ifjuságod...

Az Úr általmazott, S mire legott fölébredtetl, Tavaszra virradott...

Patyolatot, hókebledet

A tisztaság szűkítődött

Makuláltan ártatlanság Örök szimbóluma.

A gonoszok rít világot Vezesd a jó útra!

Ragyogj soká verőfényben, — Erények virága, Hadd lehessen az embereknek Boldog ideáltja!

Hírdetéseket

A mostohagyermek.

Ki ne tudna esetet saját köréből, hogy — ha csak avított emlékenben is — a mostohagyermek ritkán kapja azt, amivel az edesgyermeket elhalmozzák. Gonosz mostohák meg az életmet is kivonják a mostoha gyermekétől, hogy edes gyermekeknek kedvezzenek. De a puska gyákran visszatér sül el, a delegetet kedve elpáhol, a keményen tartott gyermek megdől. Ha aztan kedvezőbb viszonyok közé kerül, az edzett egyed, a lehetőségeket jobban ki tudja használni, a társadalomnak hasznosabb tagja lesz.

De nemcsak a családban, hanem a gazdaságban a külföldi névenek között is vannak mostohák. Például a zab a. Soha frissen trágyázott földet nem lát, mindig a vetésforgó végére kerül, mert — úgy mondják — életmes növény, s ha el nem kéneveztetik.

Igaz, a forgó végén, messze a trágyától, termelése jövedelmezőbb, mint más, kevese növénye, de ez nem jelenti azt, hogy a zab a trágyát nem halaloz meg. Persze idült istállótárgyalványok nem teszik lehetővé, hogy a zabnak jusson trágyák zselég. Példig meghajítja. Ha közvetlen istállótárgyaló adagolása nem is célszerű, különböző okokból, a trágyát adhatunk. A hűvesen műtrágyázott zab nem semmi. Haragos ződ, magas, sűű szárazon dűs búgakat lehet a szel, a csépelepből pedig nem csúran, hanem omlik a sűűn változatok zakokba a szép, kővér, sűűs mag. A zab élelmes növénye, úgy, ahogy meztl sovány talajon is, de életmes annyira is, hogyha bőven juttatunk neki táplálékot, azt a legjobban, legjövőképmezőbb használja ki. Minthogy a zab aia istállótárgyalványk nincsen, adjuk ala műtrágyákat: 120—150 kg. szu perfoszfátot (vagy meszben szegény talajokon ugyanannyi meszfoszfátot), 60—80 kg. pécist, könnyebb talajokon meg ugyanannyi kánsót is. Ezáltal nemcsak nagy máshozamot, hanem magas szalmatermést is kapunk, úgy, hogy a műtrágyák ára, már a szalmatermésből megterül és ez megkönnyíti a takarmányozást.

Farsangi esté y.

Érte-tem igen tisztelt vendégeimet, hogy február hó 21-én, húshagyó kedden este 8 órai kezdettel nagyszabású farsangi estélyt rendezek táncallegyeketve. Különö ételekről, itálóról és előrendű zenéről gondoskodom, miért is kedves vendégeim szeretettel várom. Belépődij nincs. Tisztelettel: Gallar József, vendégfős.

Faluszövetség

külföldi gazdasági csereakciói.

A Falu-Gazdasövetség ebben az évben is akcióit megkezdte keretében gazdasági csereakciókat rendezve. Az országban és Daniában. Borszagban határokon át tartó munkálatokban részt vesznek. A gazdasági gazdaságokban, gyümölcsfeldolgozó szövetkezetekben, kertészeti és szőlővidékekben családtagoktól nyernek elhelyezést és elhelyezést díje alatt díjtalan ellátásban rendezőnek.

Jelentkezhet minden 18 évesnél idősebb, lehetőleg önálló gazdasággal bíró ember, vagy aranylakozos, vagy gazdasági szakiskolát végzett gazdálkó.

A felvételt a szűlők kéri, de a jelentkezést ajánlani kell a szűlők lakóhelyén levő Falu-Gazdasövetség.

nek, gazdakörnek, vagy gazdasági egyesületnek, továbbá a Hanyga, vagy Hitelközvetkezet vezetőségének, ezek kivül a községi elöljáróságoknak. A felvételi kérvényhez csatolandó a jelentkező egészségi állapotára vonatkozó hatósági orvosi bizonyítvány, valamint mások által az iskolai bizonyítvány.

A csereakció költsége 225 pengő, amely összegben belefoglaltatik az oda es visszautazás költsége, kivéve a szabpénzt és a visszautazáskor rendezendó külön tanulmányi kirándulások költségét. A Daniába utazók 50 pengővel többet fizetnek. A gazdasági csereakciókat Tölgyes István dr. ügyvezető igazgató intézi Nyemországra. Daniába, míg az Oszországi Szekeres László dr. h. igazgató vezeti.

Jelentkezni lehet március 15 ig a Falu-Gazdasövetségnél Budapest V., Bathory u. 24., ahol a csereakciók vezetői az összes szükséges felvilágosítást megadják.

Régi udvarházunk.

Régi udvarházunk kandallós szobája. Az én almáimnak legdrágább tanyája. Vannak szőlő és a felkém messze — messze a múltba.

Itt vagyok megint, a gyermek-vagyok újra.

Havas téli est van, lombol a hideg szél, Édes anyám beem tündérékről mesél; Majd kis kezeimet imára kulcsolja, Imadkozó számat százszor megcsókolja. Kis ágyamba fektet, felbuzza a rácsot, ígér reggetihez.

Puha kalácsot. A fejem alatt még igazít a párnám... Édes szelid arcát mintha most is látom.

Amióta onnan kizavart az élet, Nem akadt számomra poha, meleg fészek;

Az én életemnek nem akadt hű parja, Egyedül bolyongok, árva vagyok, árva!

Régi udvarházunk kandallós szobája, Hogyne lenne nekem az emléke drágán Ott vett' édes anyam ölelő karjára, Ott bornlám sírva a koporsójára.

Grigácssy Jánosé.

H I R E K.

Nyugalomba vonult vármegyei főjegyző. Vidos Arpad vármegyei főjegyző szolgálati idejének leteleire való hivatkozással benyújtotta nyugalomba helyez se iránti kérelmét. A kérelem-

zi. Vidos Arpad vármegyei főjegyző a régi vármegye legkorábban nőtt fel, nagytudású és széles látókörű tisztviselője volt a vármegyének, aki nemcsak a legjobb kartaára volt, hanem magas hivatását szociális érzellettel látta. Tisztelettel nagy köszönetet a vármegyének.

A vármegyei igazgatótanács elnöke Radó Lajos országgyűlési képviselőnk felhívta, hogy a törvényhatóság közödjön meg a földművelésügyi miniszternek a Mezőgazdasági Kamara Szombathelyre való helyezését. Az alispán magáéva teite képviselőnk javaslatát, a holnapi megyegyűlés foja feltejeszteni a közönetet a földművelésügyi miniszterhez.

Hálszóla. Súlyos csapás érte Berki Gyula celladómóki vasutas és nejt, Mária nevt leányuk 16 éves korában hirtőn, rövid szenvedés után elhunyt. Szerden delútan temették meg Rézvért mellett. Szűlei és három testvére gyászolják.

és egy másik
SINGER
stílyo gég

1944

1944